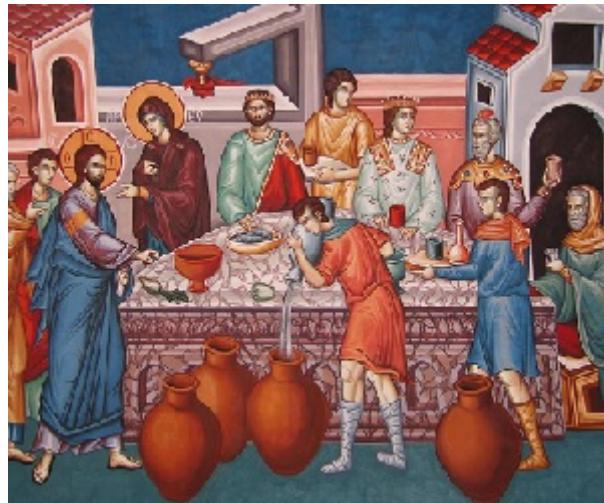

22 Μαΐου 2016

Η αξία του οίνου, όπως αποτυπώνεται στην Αγ. Γραφή (Θωμάς Μαυρομούστακος, Καθηγητής Τμήματος Χημείας ΕΚΠΑ)

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1qvHAbi>]

Ας αρχίσουμε λοιπόν, και ας προσπαθήσουμε μέσω επιλεκτικών εδαφίων από την Αγία Γραφή να καλύψουμε όσες περισσότερες πτυχές αφορούν την άμπελο και τον οίνο.

Οίνος ως υλικό αγαθό-Συντήρηση Οίνου: Γράφεται στην Σοφία Σειράχ (39,26) ότι απαραίτητα για τη ζωή του ανθρώπου είναι το νερό, η φωτιά, ο σίδηρος, το αλάτι, το σιμιγδάλι, το μέλι, το γάλα, το αίμα του σταφυλιού (ο οίνος) το λάδι και το ένδυμα . Ο σίτος, ο οίνος και το έλαιον θεωρούνται απαραίτητα αγαθά (Ψ 4,8). Ο οίνος είναι απαραίτητο στη ζωή, γιατί τονώνει, ιδιαίτερα στις πεζοπορίες. Ο Απόστολος Παύλος συνιστά στον Τιμόθεο (Α' Τιμ 3,3) να μην υδροποτεί, αλλά να χρησιμοποιεί λίγο οίνο για το στομάχι του και τις συχνές του ασθένειες. Ξέρουμε επίσης ότι οι Ρωμαίοι, καθώς και οι Έλληνες, γνώριζαν ότι το ξίδι σε νερό ξεδιψάει. Γι' αυτό και ο Χριστός όταν δίψασε στο Σταυρό του δώσανε ξίδι κατά της αφυδάτωσης και της ξηρότητας που προκαλεί η δίψα. Συγκεκριμένα, ένας από τους στρατιώτες, αφού πήρε σφουγγάρι και το γέμισε ξίδι και το τύλιξε σ' ένα καλάμι, προσπάθησε να του δώσει να πιει (Μτ 27,48). Προηγουμένως, πριν σταυρωθεί ο Χριστός, δεν είχε πιει το ξίδι «μεμειγμένο μετά χολής». Για τι εννοεί ο Ευαγγελιστής Ματθαίος οι γνώμες διίστανται. Αναφέρουμε ενδεικτικά δύο απόψεις. Η πρώτη άποψη είναι ότι ο χοληφόρος οίνος ή όπως αναφέρεται από άλλους Ευαγγελιστές «εσμυρνισμένος οίνος», δηλαδή οίνος εμποτισμένος με σμύρνα, ήταν καταπραϋντικός για τους πόνους του μελλοντικά εσταυρωμένου. Η άλλη άποψη είναι ότι ο Χριστός δεν ήπιε το ξίδι το αλλοιωμένο με πικρό οίνο (γεύση χολής). Γενικά ο Εβραϊκός λαός θεωρούσε τα αλλοιωμένα προϊόντα «ακάθαρτα» ή μιασμένα.

Ο Σιβά, το παιδί του Μεμφιβοσθέ, όταν προϋπάντησε τον Δαυίδ, του πρόσφερε ένα ζεύγος φορτωμένων γαϊδουριών, που μετέφεραν διακόσους άρτους, εκατόν σταφίδες, εκατό φοίνικες και ένα ασκό οίνου. Όταν δε ο βασιλιάς ερωτά γιατί τα

έφερε όλα αυτά, ο Σιβά απάντησε: «Ο όνος είναι για να κάθεται ο βασιλιάς, οι φοίνικες και τα ψωμιά για να τρώνε οι άνδρες σου και ο οίνος για να δίνει δύναμη σ' αυτούς που εξαντλούνται στην έρημο (Β' Βασ 16,2)».

Οι Ισραηλίτες ήξεραν να χρησιμοποιούν στα φαγητά τους, όχι μόνο τον οίνο αλλά και το ξίδι. Ο Βοόζ ταΐζει τη Ρουθ ψωμί βαμμένο με ξίδι. Ο λαός του Ισραήλ ήξερε να φυλάει τον οίνο σε ασκούς. 'Όχι μόνο αυτό, αλλά δεν αναμίγνυε τον παλιό με τον καινούργιο οίνο. Γι' αυτό και ο Χριστός χρησιμοποίησε τη γνώση αυτή μεταφορικά. Είπε σε μια παραβολή του (Μτ 9,12-14, Μκ 2,22, Λκ 5,37-39) ότι δεν βάζουν νέο οίνο σε ασκιά παλιά, γιατί αλλιώς σπάνε τ' ασκιά και σκίζονται, χύνεται ο μούστος και τ' ασκιά καταστρέφονται. Βάζουν νέο οίνο σε ασκιά καινούργια και έτσι συντηρούνται και τα δύο. Με αυτό, ήθελε να εκφράσει ότι η διδασκαλία του, που είναι ο νέος οίνος, δεν μπορεί να μπει σε παλιούς ασκούς (τη διδασκαλία των Φαρισαίων), αλλά σε νέους ασκούς (οι δικοί του μαθητές).

Ένα ρητό στις Παροιμίες Σολομώντος δηλώνει ότι οι Ισραηλίτες ήξεραν ότι δεν πρέπει να χρησιμοποιούν το ξίδι σε ανοιχτές πληγές. 'Οπως ακριβώς το ξίδι δεν ωφελεί πάνω σε ανοιχτή πληγή, έτσι και μια αρρώστια στο σώμα, προξενεί λύπη στην καρδιά (Παρ 25,20). Επίσης ήξεραν ότι, όπως το άγουρο σταφύλι είναι βλαβερό στα δόντια και ο καπνός στα μάτια, έτσι και η παρανομία σ' αυτούς που τη διαπράττουν (Παρ 9,1-5). Στο βιβλίο του Ησαΐα αναφέρεται ότι οι Μωαβίτες ήξεραν να φτιάχνουν ωραίες σταφιδόπιττες (Ησ 16,6).

Από ένα εδάφιο του Ησαΐα συμπεραίνεται ότι οι Ισραηλίτες αγαπούσαν τα αμπέλια τους. Ο τρύγος είναι περίοδος χαράς και αγαλλίασης. Τα αμπέλια γεμίζουν από τραγούδια και χαρές και οι εργάτες πατάνε στα πατητήρια τα σταφύλια (16,10). Επίσης, από άλλο εδάφιο γνωρίζουμε ότι ο λαός του Ισραήλ ήξερε να κλαδεύει τα αμπέλια του. Ο θυμός του θεού, ο οποίος θα κατακάψει τους εχθρούς του, παρομοιάζεται με κοπτερό κλαδευτήρι, το οποίο χρησιμοποιεί ο αμπελουργός πριν από το τρυγητό, όταν τελειώσει η άνθηση και βγουν οι πρώτες αγουρίδες, για να αφαιρέσει τα μικρά τσαμπιά με ρογίτσες και να αποκόψει τις περιττές κληματίδες (9,5).

[Συνεχίζεται]